

**แนวทางการเพิ่มศักยภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
ของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563**
**A Guideline for Enhancing Quality in the Prevention and Suppression of
Human Trafficking of the Special Operations Team, Department of
Provincial Administration in the Fiscal Year 2020.**

บุญราศรี หินเฮาว์¹
Boonrasee Hintao

บทคัดย่อ

บทความชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องแนวทางการเพิ่มศักยภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยการศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะทำการศึกษา ปัญหา และอุปสรรคของการปราบปรามการค้ามนุษย์ของกรมการปกครองในปัจจุบัน รวมถึงการศึกษาแนวทางของกรมการปกครองในการเพิ่มศักยภาพการป้องกัน และการปราบปรามการค้ามนุษย์ของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำหรับการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง และนำชุดข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ผ่านกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการเปลี่ยนแปลง และผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคการ

---

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
รับบทความ (Received): 11 ต.ค. 2564 ปรับแก้ (Revised): 29 ต.ค. 2564
ตอบรับบทความ (Accepted): 31 ธ.ค. 2564

ปราบปรามการค้ามนุษย์ของกรมการปกครองในปัจจุบัน เกิดจากรูปแบบการค้ามนุษย์เปลี่ยนแปลงวิธีการกระทำผิดการค้ามนุษย์ที่ปัจจุบันมีการกระทำผิดที่เข้าข่ายการค้ามนุษย์ผ่านทางสื่อออนไลน์ รวมทั้งการเข้าไปมีส่วนร่วมกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ด้วย และในส่วนของ การเพิ่มศักยภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 กรมการปกครองได้ดำเนินการดังนี้ 1) การเพิ่มศักยภาพให้กับบุคลากรของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง 2) มีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ยานพาหนะที่ทันสมัย 3) การปรับโครงสร้างองค์กร 4) ด้านการดำเนินงาน

คำสำคัญ : การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์, ชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง,

Abstract

This article is a part of “A Guideline for Enhancing Quality in the Prevention and Suppression of Human Trafficking of the Special Operations Team, Department of Provincial Administration in the Fiscal Year 2020” research project. It aims to study the problems and obstacles for the Department of Provincial Administration in vanquishing human trafficking. and to recommend how the Department could do to improve its capacity, especially its the Special Operations Team. The researcher collected the data by conducting a structured interview and applied “the management of change” framework in order to analyze the data. The result is that the problems and obstacles stem from the adaptation of the human traffickers to the use of the Internet and the

participation of some officers. And the recommendations are 1) capacity building for the Special Operations Team, 2) up-to-date equipment, 3) structural adjustment, and 4) its operation

Keywords: Anti-human trafficking, the Special Operations Team of Department of Provincial Administration

บทนำ

ปัจจุบันการค้ามนุษย์เป็นการก่ออาชญากรรมรูปแบบใหม่ทั้งจากภัยคุกคามจากนอกประเทศ เช่น การลักลอบค้ามนุษย์ข้ามชาติโดยกลุ่มอาชญากรจากต่างประเทศ โดยวิธีการลักลอบขนคนผ่านช่องทางต่าง ๆ ตามจังหวัดชายแดน และอาศัยประเทศไทยเป็นที่พักพิงชั่วคราว เพื่อเดินทางไปสู่ประเทศที่ ๓ ซึ่งระหว่างการพักพิง ยังต้องถูกบังคับใช้แรงงาน หรือบังคับให้ขายบริการทางเพศในประเทศไทยโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน โดยมีกลุ่มขบวนการที่มีความชำนาญ และทักษะพิเศษในการใช้อาวุธเป็นผู้ควบคุมเพื่อมิให้หลบหนี รวมทั้งมีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การค้าประเวณี สื่อลามกอนาจารทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งตามรายงานการค้ามนุษย์ประจำปี พ.ศ. 2563 (TIP Report) สหรัฐอเมริกาประกาศยกระดับให้ประเทศไทย อยู่ในกลุ่ม “Tier 2” ปรับอันดับดีขึ้นจาก “Tier 2 Watch-List” ที่อยู่ติดต่อกันมานาน 3 ปี โดยประเทศไทยตั้งเป้าหมายว่าจะต้องยกระดับขึ้นไปอยู่ในกลุ่ม “Tier 1”

กระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา มีข้อเสนอแนะที่สำคัญต่อการดำเนินงานของประเทศไทย เช่น พัฒนาศักยภาพของผู้บังคับใช้กฎหมาย ในการดำเนินคดีและตัดสินลงโทษผู้ค้ามนุษย์ด้านแรงงาน การคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน การ

สอบสวนและดำเนินคดีเชิงรุกกับเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ การดูแลผู้เสียหายโดยคำนึงถึงผลกระทบจากบาดแผลทางจิตใจทั้งในสถานคุ้มครองของรัฐและเอกชน รวมถึงการช่วยเหลือทางกฎหมาย การเยียวยาจิตใจ การเพิ่มความสามารถของผู้เสียหายที่จะเดินทางเข้าออกสถานคุ้มครองและเข้าถึงเครื่องมือสื่อสารได้โดยอิสระ พัฒนาการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อคัดแยกผู้เสียหายประชากรกลุ่มเสี่ยง กลุ่มธุรกิจทางเพศ กลุ่มเด็กขอทานและชายของตามท้องถนน แรงงานต่างด้าวในภาคอุตสาหกรรม จัดทำสำเนาเอกสารสัญญาจ้างงานแก่ลูกจ้างในภาษาที่ลูกจ้างเข้าใจ สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการรายงานอาชญากรรมค้ามนุษย์ โดยไม่หวาดกลัวที่จะถูกดำเนินคดีอาญา รวมถึงการฟ้องร้องนายจ้าง บังคับให้มีการจ่ายค่าแรง และกำหนดให้นายจ้างจ่ายค่าธรรมเนียมการจัดหางานให้แรงงานต่างด้าว ให้สิทธิลูกจ้างครอบครองเอกสารประจำตัวและการเงินของตนเอง เป็นต้น (รายงานการค้ามนุษย์ประจำปี 2563, กองต่อต้านการค้ามนุษย์, (พม.), 2563 ค้นเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2563, จาก <https://www.e-aht.com>) ดังนั้น รัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เห็นว่าปัญหาการค้ามนุษย์เป็นปัญหาที่สำคัญเร่งด่วน และเป็นวาระแห่งชาติ

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มีภารกิจในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศ การอำนวยความสะดวกและเป็นธรรม และได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหนึ่งในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง ประเด็นที่ ๑ การแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ลำดับที่ ๓ ประเด็น การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์ กลยุทธ์ที่ ๖ การสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงปัญหาการค้ามนุษย์และผู้มีส่วนได้เสีย โครงการ ๖.๑ โครงการตำบล ชุมชนปลอดภัยจากการค้ามนุษย์ โดยมีจุดมุ่งหมายให้พื้นที่ตำบลทุก

ตำบลปลอดจากการกระทำผิดการค้ามนุษย์ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาประเทศ เข้าสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทยในการเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน แผนยุทธศาสตร์กรมการปกครอง การรักษาความสงบเรียบร้อยและอำนาวยุติธรรมให้สังคมสงบสุข โดยกำหนดให้สำนักงานการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ เป้าประสงค์ ๒.๑ กลไกรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมของฝ่ายปกครองและประชาชนในพื้นที่ที่มีความเข้มแข็ง กลยุทธ์ที่ ๒.๑.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการตรวจติดตาม การบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำผิด และ กลยุทธ์ที่ ๒.๑.๒ จัดระเบียบสังคม/ชุมชน ให้เกิดความสงบเรียบร้อยโดยรวมเมื่อกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่และพัฒนาศักยภาพเครือข่ายฝ่ายปกครอง (กรมการปกครอง. กระทรวงมหาดไทย, 2560, หน้า 3-5) ซึ่งแผนงานและโครงการที่สำคัญที่จะต้องปฏิบัติคือสนับสนุนการปฏิบัติการกิจกรรมนโยบายจัดระเบียบสังคม การแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และการค้ามนุษย์ รวมถึงการตรวจป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการปกครอง และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กรมการปกครองจึงได้จัดตั้งชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ประกอบด้วยบุคลากรที่สังกัด สำนัก กอง ภายในกรมการปกครอง ปฏิบัติหน้าที่การบังคับใช้กฎหมายตามภารกิจและนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล กระทรวงมหาดไทย ที่มีอบหมายให้กรมการปกครองรับผิดชอบ เช่น การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การทำประมงผิดกฎหมาย เป็นต้น โดยมีการสืบสวน หาข่าว วางแผนจับกุม และดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดรวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในของฝ่ายปกครองในส่วนภูมิภาค ซึ่ง

ได้รับเรื่องร้องเรียน แจ้งเบาะแสผ่านศูนย์ดำรงธรรมกระทรวงมหาดไทย ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ รวมถึงได้รับการประสานจากศูนย์บูรณาการและประสานการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ระดับอำเภอขอให้เข้าร่วมดำเนินการวางแผนจับกุมปราบปรามการค้ามนุษย์ ชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง จึงเป็นกำลังหลักของกรมการปกครองที่ต้องพร้อมสนับสนุนภารกิจปราบปรามการค้ามนุษย์ได้ทั่วประเทศ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการปราบปรามการค้ามนุษย์ของกรมการปกครองในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาแนวทางของกรมการปกครองในการเพิ่มศักยภาพการป้องกันและการปราบปรามการค้ามนุษย์ของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง แนวทางการเพิ่มศักยภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการปราบปรามการค้ามนุษย์ของกรมการปกครองในปัจจุบัน และศึกษาแนวทางการเพิ่มศักยภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เพื่อ

ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย และสนับสนุนชุดปฏิบัติการพิเศษในส่วนภูมิภาค รวมทั้งมีการร่วมบูรณาการกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยในครั้งนี้ศึกษาแนวทางการเพิ่มศักยภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยทำการศึกษาช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม 2564

3. ขอบเขตด้านข้อมูล

ชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ประกอบด้วย

- หัวหน้าชุดปฏิบัติการระดับอำนวยการ จำนวน 2 คน
- ชุดปฏิบัติการระดับผู้ปฏิบัติการ จำนวน 8 คน

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางของกรมการปกครองในการเพิ่มศักยภาพการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการปราบปรามการค้ามนุษย์ของกรมการปกครองในปัจจุบัน
2. ทำให้ทราบถึงแนวทางของกรมการปกครองในการเพิ่มศักยภาพการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาในบทนี้ จะกล่าวถึง กับแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ เอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการศึกษาแนวทางการเพิ่มศักยภาพในการ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ซึ่งได้รวบรวมแนวความคิด ทฤษฎี กฎหมาย และเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดการบริหารการเปลี่ยนแปลง

พาดัน (Paton) (พิชากพ พันธแพ, 2555, หน้า 132) กล่าวไว้ว่า การรับมือกับการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นสิ่งที่สำคัญที่ธุรกิจจะต้องปรับตัว โดยที่จำเป็นต้องรักษาความสามารถในการแข่งขันขององค์กรไว้ การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว ไม่มีแนวทางการปฏิบัติที่ดีที่สุด แต่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของทีมผู้บริหาร

ณัฐพันธ์ เจริญนนท์ (2560) (กัลยารัตน์ ธีระชนชัยกุล, 2562, หน้า 16-18) อธิบายไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการที่ขึ้นตามธรรมชาติและสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ไม่สามารถหยุดยั้งได้ องค์กรธุรกิจจึงต้องมีการปรับตัวให้ทันและสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือองค์การต้องมีการกระตุ้นหรือสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ เพื่อเป็นการสร้างโอกาสทางธุรกิจให้เกิดขึ้นกับองค์กร และเพื่อให้องค์การสามารถดำรงอยู่และเจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต สาเหตุที่องค์การต้องทำการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากองค์การต้องการที่จะดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยการเปลี่ยนแปลงองค์การสามารถจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

องค์กรที่ไม่สามารถปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลง จะทำให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินงาน และการดำเนินงานในระยะยาวเป็นไปได้ยาก องค์กรสามารถจำแนกรูปแบบการตอบสนองต่อแรงผลักดันจากสิ่งแวดล้อมภายนอก

2. การเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากร

การแสดงออกและการปฏิบัติตนของบุคลากรจะส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานขององค์กร เพื่อให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องทำการปรับปรุงพฤติกรรมของบุคลากรให้เป็นไปในทิศทางที่ทำให้เกิด ประโยชน์แก่ธุรกิจ

การบริหารการเปลี่ยนแปลง (Management of Change) คือ การจัดการกับกลไกต่าง ๆ ขององค์กรให้สามารถเรียนรู้ ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ของสถานการณ์ทั้งภายนอกและภายในองค์กร เพื่อให้องค์กรได้รับผลดี และลด ผลกระทบในทางที่ไม่ดีของการเปลี่ยนแปลง เพื่อช่วยให้องค์กรดำเนินงานไปได้อย่าง ต่อเนื่อง ราบรื่น รวมทั้งสามารถอยู่รอดและเจริญก้าวหน้าต่อไปได้ (ปีณรส มาลากุล ณ อยุธยา, 2544, หน้า 41)

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (ประไพพิศ มุฑิตาเจริญ, 2561, หน้า 11-14)

การบริหารการเปลี่ยนแปลงขององค์กรควรจะเริ่มต้นจากการ วิเคราะห์ถึงสาเหตุและปัจจัยที่แท้จริงที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสามารถวิเคราะห์ ได้ ดังนี้

Bill Quirke (1995) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ Communicating Changes และ Prachi Juneta (2011) บทความเรื่อง Determining Forces of Organizational Changes ปัจจัยที่ทำให้องค์กรเกิดการเปลี่ยนแปลง แบ่งออกเป็นดังนี้

ปัจจัยภายนอก (External Forces)

- การแข่งขัน (Competition)
- ความต้องการของผู้บริโภค (Consumer Demand)
- การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง (Social Economical and Political Change)

- แรงผลักดันจากต่างประเทศ (International Forces)

- การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี (Changes in Technology)

ปัจจัยภายใน (Internal Forces)

- การให้คุณค่าต่อค่านิยมหลักขององค์กร (Work Values)

- ความคาดหวังของพนักงาน (Group Speculations)

- ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น (Knowledge Explosion)

- ความล้าสมัยของตัวผลิตภัณฑ์ (Product Obsolete)

แนวทางการเปลี่ยนแปลงการบริหารในภาครัฐของไทย (ปิ่นรส มาลากุล ณ อยุธยา, 2544, หน้า 42-45)

รัฐบาลจึงได้กำหนดให้มีการปฏิรูประบบบริหารงานภาครัฐมีประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานภาครัฐ 3 ประการ ดังนี้

1. จะต้องมีการทบทวนบทบาท ภารกิจ และกลยุทธ์วิธีการดำเนินงานขององค์กรภาครัฐ โดยให้รัฐเป็นผู้กำกับดูแล (Steering) มากกว่าการดำเนินการเอง เพื่อลดบทบาทและการใช้ทรัพยากรของภาครัฐให้เป็นผู้ให้บริการต่าง ๆ แก่ประชาชน

โดยจะต้องกำกับดูแลให้ประชาชนได้รับบริการอย่างเพียงพอ มีคุณภาพ ใช้ทรัพยากรของประเทศน้อยลง และการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชน หรือชุมชน

2. จะต้องมีการปรับวิธีการบริหารจัดการในภาครัฐจากเดิมที่เน้นด้านการทำตามระเบียบ หรือทำอะไรที่เคยทำ ๆ กันมา ไปสู่ “การบริหารงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์” (Result-Based Management) ต้องมีการกำหนด “ตัวชี้วัดผลงาน” (Key Performance Indicators) และมีการติดตามประเมินผลงานตามตัวชี้วัด โดยการบริหารทรัพยากรต่าง ๆ ซึ่งการนำระบบการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์มาใช้ต้องมีการปรับเปลี่ยนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ด้านระบบงบประมาณ ต้องมีการปรับใช้ระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงาน (Performance-Based Budgeting) โดยจัดสรรงบประมาณตามจำนวนหน่วยวัดของตัวชี้วัดและประเมินผลสำเร็จตามผลงานที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า (Value for money)

2.2 ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ต้องมีการประเมินผลตามตัวชี้วัดทั้งการจัดจ้าง และประเมินผลงานตามตัวชี้วัดเพื่อให้เกิดความดีความชอบ โดยรัฐบาลไทยได้นำระบบผู้บริหารระดับสูง (Senior Executive System) และระบบการพิจารณาความดีความชอบประจำปีแบบใหม่

2.3 มีการปรับแก้ระเบียบข้อกฎหมายต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานโดยมุ่งเน้นที่ผลงาน

3. จะต้องมีการปรับการดำเนินงานของภาครัฐให้เปิดเผย โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ โดยที่รัฐต้องไม่ผูกขาด ปกปิดข้อมูล และมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งยังมีองค์กรอิสระตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐเป็นจำนวนมาก

ดังนั้น องค์การภาครัฐจะต้องดำเนินงานด้วยความโปร่งใสประชาชนสามารถตรวจสอบได้

สำนักพัฒนาและสนับสนุนคดีพิเศษ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาระบบงานสืบสวนสอบสวนการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ผลการศึกษา สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในภาพรวม ได้แก่

1.1 ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรผู้บังคับใช้กฎหมายที่ขาดความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญ รวมทั้งทัศนคติของผู้บังคับใช้กฎหมายที่มีต่อผู้เสียหายและการถูกแทรกแซง

1.2 ปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการสืบสวนสอบสวน

1.3. ปัญหาในการดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีที่สำคัญ

1.4 แนวทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เชิงรุก

1.5 การพัฒนาระบบงานสืบสวนสอบสวนคดีที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

1.6 การบูรณาการความร่วมมือทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ

1.7 การพัฒนาฐานข้อมูลการบูรณาการข้อมูล และการพัฒนาเทคโนโลยี

2. การพัฒนาระบบงานสืบสวนสอบสวนการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้แก่

2.1 การเพิ่มประสิทธิภาพของกรมสอบสวนคดีพิเศษโดยการปรับปรุงระเบียบและระบบงานสืบสวนสอบสวนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 แนวทางการพัฒนาระบบงานสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

2.3 แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้แก่

2.3.1 แนวทางการปรับปรุงระเบียบและระบบงานสืบสวนสอบสวน

2.3.2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินการกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดหรือมีส่วนเกี่ยวข้อง

2.3.3 แนวทางการพัฒนาการบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.3.4 แนวทางการให้ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการทำงานเชิงบูรณาการ

2.3.5 แนวทางการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศให้มากขึ้น

2.4 การบริหารงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ตามทฤษฎี 4M ได้แก่

2.4.1 แนวทางการพัฒนาบุคลากร (Man)

2.4.2 แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับงบประมาณ (Money)

2.4.3 แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ (Material)

2.4.4 แนวทางการพัฒนาวิธีการปฏิบัติการ (Method)

สรุปได้ว่า องค์การในปัจจุบันทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงองค์การให้เข้ากับสภาพแวดล้อม หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยผู้บริหารจะต้องพิจารณาปรับเปลี่ยนปัจจัยต่าง ๆ ขององค์การ เช่น ด้านบุคลากร ด้านเทคโนโลยี ด้านโครงสร้างขององค์การ ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน เป็นต้น ให้ความสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ ดังนั้น การบริหารการเปลี่ยนแปลงขององค์การจะต้องวิเคราะห์และพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนการดำเนินการที่เหมาะสม เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์การที่มุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของงานที่ต้องบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ และยังทำให้้องค์การสามารถอยู่รอดต่อไปได้

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ผู้วิจัยทำการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า ใช้คำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questions) ผู้ให้ข้อมูลจะได้รับคำถามเดียวกัน ทั้งนี้การกำหนดคำถามจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ โดยจะมุ่งวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการปราบปรามการค้ามนุษย์ของกรมการปกครองในปัจจุบัน และ แนวทางของกรมการปกครองในการเพิ่มศักยภาพการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการเพิ่มศักยภาพการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) การศึกษาข้อมูลเอกสารเป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ นโยบายรัฐบาล แผนยุทธศาสตร์ กฎหมาย คำสั่ง

รายงานผลการดำเนินงาน เอกสารทางราชการ สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้เอกสารและจากการสัมภาษณ์ และตรวจสอบข้อเท็จจริงที่มาของข้อมูลที่อ้างอิงได้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและถูกต้อง

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละท่านนำมาเปรียบเทียบกับตามประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนด ก่อนจะนำข้อมูลที่ได้นั้นไปวิเคราะห์

3. สรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ นำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวความคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้

4. วิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดร่วมกัน เพื่อทำการสรุปผลการศึกษาวิจัยและรายงานผลการวิจัยเชิงพรรณนา ตามข้อเท็จจริงพร้อมด้วยการนำเสนอผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการเพิ่มศักยภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ และสิ่งที่ได้ข้อค้นพบได้เป็น 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการปราบปรามการค้ามนุษย์ของกรมการปกครองในปัจจุบัน

สรุปผลการศึกษา พบว่า ปัญหาและอุปสรรคการปราบปรามการค้ามนุษย์ของกรมการปกครองในปัจจุบัน มีดังนี้

1.1 ปัญหาด้านบุคลากร เนื่องจากมีจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานการปราบปรามการค้ามนุษย์ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และยังขาดความรู้ ความเข้าใจ กฎหมายค้ามนุษย์ อีกทั้งขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากการปราบปรามการค้ามนุษย์ไม่มีค่าตอบแทนพิเศษ จึงทำให้มีการโยกย้ายงานอยู่บ่อยครั้งทำให้การปฏิบัติงานการปราบปรามการค้ามนุษย์ไม่ต่อเนื่อง ขาดความเชี่ยวชาญ จึงทำให้การปฏิบัติงานปราบปรามการค้ามนุษย์ไม่มีประสิทธิภาพ

1.2 ปัญหาด้านงบประมาณ กรมการปกครองได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน ซึ่งการปฏิบัติการกิจการปราบปรามการค้ามนุษย์จะต้องใช้งบประมาณมาก และยังไม่เพียงพอในดำเนินการเพื่อใช้ในการสืบสวน เช่น การล่อซื้อ รวมทั้งงบประมาณเพื่อจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยี และยานพาหนะที่ใช้ในการปฏิบัติการกิจการปราบปรามการค้ามนุษย์ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค

1.3 ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ยานพาหนะ เนื่องจากปัจจุบันกรมการปกครองมีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ยานพาหนะล้าสมัย เสื่อมสภาพ ทำให้ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติการจึงไม่มีประสิทธิภาพ รวมถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการป้องกันตัวผู้ปฏิบัติงานการปราบปรามการค้ามนุษย์ให้มีความปลอดภัย และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

1.4 ปัญหาโครงสร้างระบบราชการ เนื่องจากระบบราชการมีการปฏิบัติงานตามสายการบังคับบัญชา มีการกำหนดขั้นตอน ระเบียบ กฎหมาย จึงทำให้เกิดความยุ่งยาก ล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์ รวมทั้งการรักษาความลับ ซึ่งส่งผลทำให้ดำเนินการปราบปรามการค้ามนุษย์ไม่มีประสิทธิภาพ

1.5 การบูรณาการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่น จากการปฏิบัติที่ผ่านมาการปราบปรามการค้ามนุษย์ของกรมการปกครองไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นเท่าที่ควร เนื่องจากหน่วยงานในบางพื้นที่มีการป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำผิดคดีค้ามนุษย์ในพื้นที่ และพนักงานสอบสวนของตำรวจไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินคดีค้ามนุษย์ เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่บางส่วนไม่เคยทำคดีค้ามนุษย์มาก่อน และไม่อยากให้มีการกระทำความผิดการค้ามนุษย์เกิดขึ้นในพื้นที่ จึงทำให้การดำเนินคดีค้ามนุษย์ไม่มีประสิทธิภาพ

1.6 เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ส่งผลให้การดำเนินการปราบปรามการค้ามนุษย์ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่สามารถจับกุม ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้อีกทั้งการดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ของหน่วยงานที่รับผิดชอบไม่มีแนวทางในการสืบสวนที่มีประสิทธิภาพ จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ผู้กระทำผิดได้

1.7 ผู้นำ ไม่ให้ความสำคัญกับการดำเนินการปราบปรามการค้ามนุษย์ การบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงการไม่มีเอกภาพในการสั่งการที่ชัดเจน เนื่องจากการตัดสินใจของผู้นำมีผลต่อการดำเนินการปราบปรามการค้ามนุษย์

2. แนวทางของกรมการปกครองในการเพิ่มศักยภาพการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 กรมการปกครองมีแนวทางในการเพิ่มศักยภาพการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ สรุปได้ดังนี้

2.1 การเพิ่มศักยภาพให้กับบุคลากรของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง

โดยจัดให้มีการฝึกอบรมทั้งทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อเพิ่มทักษะความรู้ ความเข้าใจ กฎหมายค้ำมนุษย์ ระเบียบขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงาน รวมทั้งยุทธวิธีในการปราบปราม ด้านการสืบสวน จับกุมดำเนินคดีผู้กระทำความผิด และการฝึกอบรมภาคปฏิบัติการสืบสวนการกระทำความผิดทางออนไลน์ รวมถึงการช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ อีกทั้งกรมการปกครองยังได้ส่งบุคลากรเข้าร่วมอบรมกับหน่วยงานภายนอกทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะของผู้ปฏิบัติงานทำให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์มากขึ้น

2.2 มีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ยานพาหนะที่ทันสมัย กรมการปกครองได้จัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือและยานพาหนะ เพื่อใช้ในการปฏิบัติภารกิจการปราบปรามการค้ำมนุษย์ให้กับชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ด้านการสืบสวน จับกุมดำเนินคดีผู้กระทำความผิด ได้แก่ รถปฏิบัติการ โดรน และยังคงดำเนินการของบประมาณในการจัดหาเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ยานพาหนะที่ทันสมัย เพื่อใช้ในการปฏิบัติภารกิจการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครองทั้งการสืบสวน จับกุมสำเร็จลุล่วง ผู้ปฏิบัติงานปลอดภัย

2.3 การปรับโครงสร้างองค์การ ปี พ.ศ. 2563 กรมการปกครองมีการแบ่งโครงสร้างภายในใหม่ โดยมีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมายของพนักงานฝ่ายปกครอง มีหน้าที่รับผิดชอบงานนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ ทั้งเป็นฝ่ายอำนวยการดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ให้กับส่วนภูมิภาค และยังเป็นหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ที่อยู่ในอำนาจของพนักงานฝ่ายปกครองในพื้นที่ทั่วประเทศ รวมถึงเป็นชุดเคลื่อนที่เร็วของศูนย์ดำรง

ธรรมที่สามารถสนับสนุนกำลังในการปฏิบัติงานปราบปราม บังคับใช้กฎหมายให้กับ ส่วนภูมิภาค

2.4 ด้านการดำเนินงาน การดำเนินงานการป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์กรมการปกครองได้ดำเนินการตรวจติดตาม นิเทศงานการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ให้กับจังหวัด อำเภอ เพื่อเป็นการตรวจติดตาม กำกับดูแลการ ดำเนินนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รวมถึงการให้ความรู้ เรื่อง กฎหมายการค้ามนุษย์ให้กับผู้ปฏิบัติงาน และผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มเสี่ยงการค้า มนุษย์ ให้รับรู้ รับทราบกฎหมายการค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นการประชาสัมพันธ์ให้มีการเฝ้า ระวังและแจ้งเบาะแสในการค้ามนุษย์ให้กับชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ในหัวข้อเรื่อง แนวทางการเพิ่มศักยภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ผู้ศึกษาได้ค้นพบประเด็นจากการศึกษาที่ผู้ศึกษาจะอภิปรายผล ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการปราบปรามการค้ามนุษย์ของกรมการ ปกครองในปัจจุบัน

จากผลการวิจัยฉบับนี้ได้ค้นพบข้อที่สอดคล้องกับแนวคิดของพิบูลย์ (พิชาภพ พันธุ์แพ, 2555, หน้า 130) ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงองค์การ ได้แก่ 1) ลักษณะกำลังแรงงานที่มีความหลากหลายตามวัฒนธรรมที่แตกต่าง 2) การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่ทำให้องค์การปรับตัวไม่ทัน ล้าหลัง 3) การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง 4) การแข่งขันจากภายในและภายนอกประเทศ 5) แนวโน้มทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป 6) การเมืองโลกและสอดคล้องกับแนวคิดของเพนเดลเบอร์รี่

(พิชาภพ พันธุ์แพ, 2555, หน้า 130) พบว่า ปัจจัยที่ทำให้องค์การเกิดการเปลี่ยนแปลงคือ พลังจากสภาพแวดล้อมภายนอก (External forces) ได้แก่ ลูกค้ำ คู่แข่ง เทคโนโลยี และพลังจากสภาพแวดล้อมภายใน (Internal forces) ที่องค์การต้องการเปลี่ยนแปลงเอง เช่น วิสัยทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรค การปราบปรามการค้ามนุษย์ของกรมการปกครองในปัจจุบัน เกิดจากรูปแบบการค้ามนุษย์เปลี่ยนแปลงวิธีการกระทำผิดการค้ามนุษย์ที่ปัจจุบันมีการกระทำผิดที่เข้าข่ายการค้ามนุษย์ผ่านทางสื่อออนไลน์ ซึ่งไม่ได้กระทำต่อเด็กหรือบุคคลโดยตรง หากตีความตามบทบัญญัติของกฎหมายการค้ามนุษย์โดยเคร่งครัด ทำให้ไม่เข้าข่ายการค้ามนุษย์ ทำให้ไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ รวมทั้งสถานการณ์การค้ามนุษย์ของประเทศไทยที่อยู่ในกลุ่ม “Tier 2” ซึ่งประเทศไทยยังไม่ได้ดำเนินการตามคำแนะนำของประเทศสหรัฐอเมริกา จึงทำให้ประเทศไทยยังไม่ได้อยู่ในกลุ่ม “Tier 1” ซึ่งทำให้เป็นปัญหาและอุปสรรคการปราบปรามการค้ามนุษย์ของกรมการปกครอง ดังนั้น ปัญหาและอุปสรรคการปราบปรามการค้ามนุษย์ของกรมการปกครองในปัจจุบัน ดังนี้ 1) ปัญหาด้านบุคลากร 2) ปัญหาด้านงบประมาณ 3) ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และยานพาหนะ 4) ปัญหาโครงสร้างระบบราชการ 5) การบูรณาการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่น 6) เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การค้ามนุษย์ 7) ผู้นำ สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักพัฒนาและสนับสนุนคดีพิเศษ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาระบบงานสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในภาพรวม ได้แก่ 1) ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรผู้บังคับใช้กฎหมายที่ขาดความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญ รวมทั้งทัศนคติของผู้บังคับใช้กฎหมายที่มีต่อผู้เสียหายและการถูกแทรกแซง

2) ปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการสืบสวนสอบสวน 3) ปัญหาในการดำเนินคดี ความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีที่สำคัญ 4) แนวทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เชิงรุก 5) การพัฒนาระบบงานสืบสวนสอบสวนคดีที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ 6) การบูรณาการความร่วมมือทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ 7) การพัฒนาฐานข้อมูลการบูรณาการข้อมูล และการพัฒนาเทคโนโลยี

2. แนวทางของกรมการปกครองในการเพิ่มศักยภาพการป้องกันและการปราบปรามการค้ามนุษย์ของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

จากผลการศึกษาวิจัยฉบับนี้ได้ข้อค้นพบที่สอดคล้องแนวทางการเปลี่ยนแปลงในภาครัฐของไทย (ปัญรส มาลากุล ณ อยุธยา, 2544 หน้า 42-45) กล่าวว่า แนวทางการเปลี่ยนแปลงการบริหารในภาครัฐของไทย 3 ประการ ดังนี้ 1) จะต้องมีการทบทวนบทบาทภารกิจ และกลยุทธ์วิธีการดำเนินงานขององค์การภาครัฐ 2) จะต้องมีการปรับวิธีการบริหารจัดการในภาครัฐจากเดิมที่เน้นด้านการทำตามระเบียบ หรือทำอย่างที่เคยทำ ๆ กันมาไปสู่ “การบริหารงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์” (Result-Based Management) มีการปรับเปลี่ยนในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 2.1) ด้านระบบงบประมาณ 2) ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล 2.3) มีการปรับแก้ระเบียบข้อกฎหมายต่าง ๆ 3) จะต้องมีการปรับการดำเนินงานของภาครัฐให้เปิดเผย โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม สอดคล้องกับแนวคิดของ Athos และ Pascale จากบริษัท McKinsey Consulting (ปัญรส มาลากุล ณ อยุธยา, 2544, หน้า 51) กล่าวว่า ตัวแปรที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงองค์การ คือ McKinsey's Seven Ss Model ประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้ 1) กลยุทธ์การดำเนินงานขององค์การ (Strategy) 2) โครงสร้างองค์การ (Structure) 3) ระบบกระบวนการงาน (System) 4) การจัดอัตรากำลัง (Staff) 5) ทักษะความชำนาญ

(Skill) 6) แบบแผนวัฒนธรรม (Style) 7) เป้าหมาย ค่านิยม หรือวิสัยทัศน์ร่วม (Super-ordinate Goals, Shared values or Shared Vision) ในแง่ที่ว่า ปึงบประมาณ พ.ศ. 2563 กรมการปกครองมีแนวทางในการเพิ่มศักยภาพการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ดังนี้ 1) การเพิ่มศักยภาพให้กับบุคลากรของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง 2) มีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ยานพาหนะที่ทันสมัย 3) การปรับโครงสร้างองค์กร 4) ด้านการดำเนินงาน ผลการวิจัยฉบับนี้ได้ข้อค้นพบเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของ ชไมพร รุ่งฤกษ์ฤทธิ์ และคณะ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง *การพัฒนา กลไกการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ในรูปแบบการแสวงประโยชน์ทางเพศ ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนประเทศไทย* โดยเน้นศึกษาในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย และจังหวัดแพร่ ผลการศึกษาวิจัยได้วิเคราะห์ตามหลักยุทธศาสตร์ 5P ดังนี้ 1) ด้านนโยบายและการประสานงาน ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนงานของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในระดับจังหวัด และเน้นการสร้างความร่วมมือในระดับพื้นที่ 2) ด้านการดำเนินคดี ควรเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจอย่างต่อเนื่องแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดี และทีมสหวิชาชีพในการปฏิบัติงานในคดีค้ามนุษย์ 3) ด้านการคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ควรมีการเพิ่มบุคลากรประจำศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ประจำจังหวัด 4) ด้านการป้องกัน ควรมีการทำงานเชิงรุกในระดับชุมชน เพื่อให้ความรู้เชิงป้องกันการค้ามนุษย์ กับกลุ่มเสี่ยง และพัฒนากลไกและเนื้อหาในการประชาสัมพันธ์ ให้ทันสมัย หลากหลาย และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ 5) ด้านการมีส่วนร่วม รัฐบาลควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรหรือ

เครือข่ายต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน องค์กรระหว่างประเทศ รวมทั้งรัฐบาลของประเทศคู่ภาคี

สรุปผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการเพิ่มศักยภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เป็นการศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคการปราบปรามการค้ามนุษย์ของกรมการปกครองในปัจจุบัน ดังนี้ 1) ปัญหาด้านบุคลากร 2) ปัญหาด้านงบประมาณ 3) ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และยานพาหนะ 4) ปัญหาโครงสร้างระบบราชการ 5) การบูรณาการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่น 6) เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ 7) ผู้นำ

2. แนวทางเพิ่มศักยภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 กรมการปกครองได้ดำเนินการดังนี้

- 1) การเพิ่มศักยภาพให้กับบุคลากรของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครอง
- 2) มีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ยานพาหนะที่ทันสมัย
- 3) การปรับโครงสร้างองค์การ
- 4) ด้านการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ

1. มีการพัฒนางานวางแผนอัตรากำลังของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครองให้มีเพียงพอเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ และควรมีการเพิ่มค่าตอบแทนพิเศษให้กับบุคลากร เพื่อเป็นสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน

2. ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ยานพาหนะ ที่มีทันสมัย ซึ่งมีความจำเป็นในการปฏิบัติงานของชุดปฏิบัติการพิเศษกรมการปกครองในปัจจุบัน เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเพื่อความปลอดภัยต่อผู้ปฏิบัติงาน

3. ควรมีการพัฒนาการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์เกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการเพิ่มศักยภาพการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ของหน่วยงานอื่น เพื่อทราบถึงแนวทางการดำเนินการ และนำมาเปรียบเทียบว่าแตกต่างกันอย่างไร

2. ควรมีการศึกษาการดำเนินนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ของกรมการปกครอง เพื่อศึกษาขั้นตอน กระบวนการ ในการขับเคลื่อนนโยบาย

3. ควรมีการศึกษบทบาทความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาสังคมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์

4. ควรศึกษาคุณภาพชีวิตของข้าราชการกรมการปกครอง

บรรณานุกรม

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2561. **แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง พ.ศ. 2561 – 2580**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง. 2560. **แผนยุทธศาสตร์กรมการปกครอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2564**. กรุงเทพมหานคร: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
- กองต่อต้านการค้ามนุษย์, กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2560. **นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์**. กรุงเทพมหานคร: กองต่อต้านการค้ามนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กองต่อต้านการค้ามนุษย์, 2563. **“รายงานการค้ามนุษย์ประจำปี 2563”**, (ออนไลน์), แหล่งที่มา: <https://www.e-aht.com> (22 ธ.ค.63)
- กัลยารัตน์ ธีระธนชัยกุล. 2562. **การจัดการการเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- ชไมพร รุ่งฤกษ์ฤทธิ์ และคณะ. 2561. **การพัฒนากลไกการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ในรูปแบบการแสวงประโยชน์ทางเพศ ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนประเทศไทย**. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

62 วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

ปีที่ 21 ฉบับที่ 2

ประไพพิศ มุฑิตาเจริญ. 2561. **องค์กร การสื่อสาร และการเปลี่ยนแปลง =**

Communicating changes through strategic communication.

ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ปิ่นรส มาลากุล ณ อยุธยา. ม.ป.ป. **การบริหารการเปลี่ยนแปลงประเด็นยุทธศาสตร์**

ขององค์การภาครัฐในยุคปัจจุบัน. เอกสารอัดสำเนา. นนทบุรี: สถาบัน

พระปกเกล้า.

“พระราชกำหนดพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 แก้ไข

เพิ่มเติม พ.ศ. 2562” (2562, 7 เมษายน). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 136

ตอนที่ 45 ก. หน้า 1.

“พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551” (2551, 6

กุมภาพันธ์). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 125 ตอนที่ 29 ก. หน้า 28.

“พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551” (2558,

28 เมษายน). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 132 ตอนที่ 34 ก. หน้า 27.

“พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560”

(2560, 27 มกราคม). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 134 ตอนที่ 12 ก. หน้า 19.

พิชาภพ พันธุ์แพ. 2555. **ผู้นำกับการจัดการการเปลี่ยนแปลง.** กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาพิมล วิสาโรจน์. 2558. **การปรับเปลี่ยนองค์กรของสถานีโทรทัศน์เนชั่นจากทีวี**

ดาวเทียมไปสู่ทีวีดิจิทัลทีวี. บทความทางวิจัย, คณะวารสารศาสตร์และ

สื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานงบประมาณของรัฐสภา, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2562.

งบประมาณและผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์. กรุงเทพฯ: สำนักงานงบประมาณของรัฐสภา, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงาน ก.พ.ร.. 2550. **คู่มือการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเสริมสร้างความเป็น**

เลิศในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภาครัฐ. กรุงเทพฯ:

สำนักงาน ก.พ.ร..

สำนักพัฒนาและสนับสนุนคดีพิเศษ, กรมสอบสวนคดีพิเศษ, กระทรวงยุติธรรม. 2559.

การศึกษาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาระบบงานสืบสวนสอบสวนการกระทำ

ความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์. สำนักพัฒนาและสนับสนุนคดีพิเศษ, กรมสอบสวนคดีพิเศษ, กระทรวงยุติธรรม.

สุรียา เขตบุญพร้อม. 2562. **การดำเนินนโยบายด้านการปราบปรามการค้ามนุษย์**

ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย : กรณีศึกษาชุดปฏิบัติการพิเศษ

กรมการปกครอง. บทควมวิจัยปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต, คณะ

รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.